

Første udgave af The Count of Monte Cristo havde forside af Ray Ramsey, som også stod for hæftets indhold. Den udkom i syv oplag som Classic Comics og i seks som Classics Illustrated.

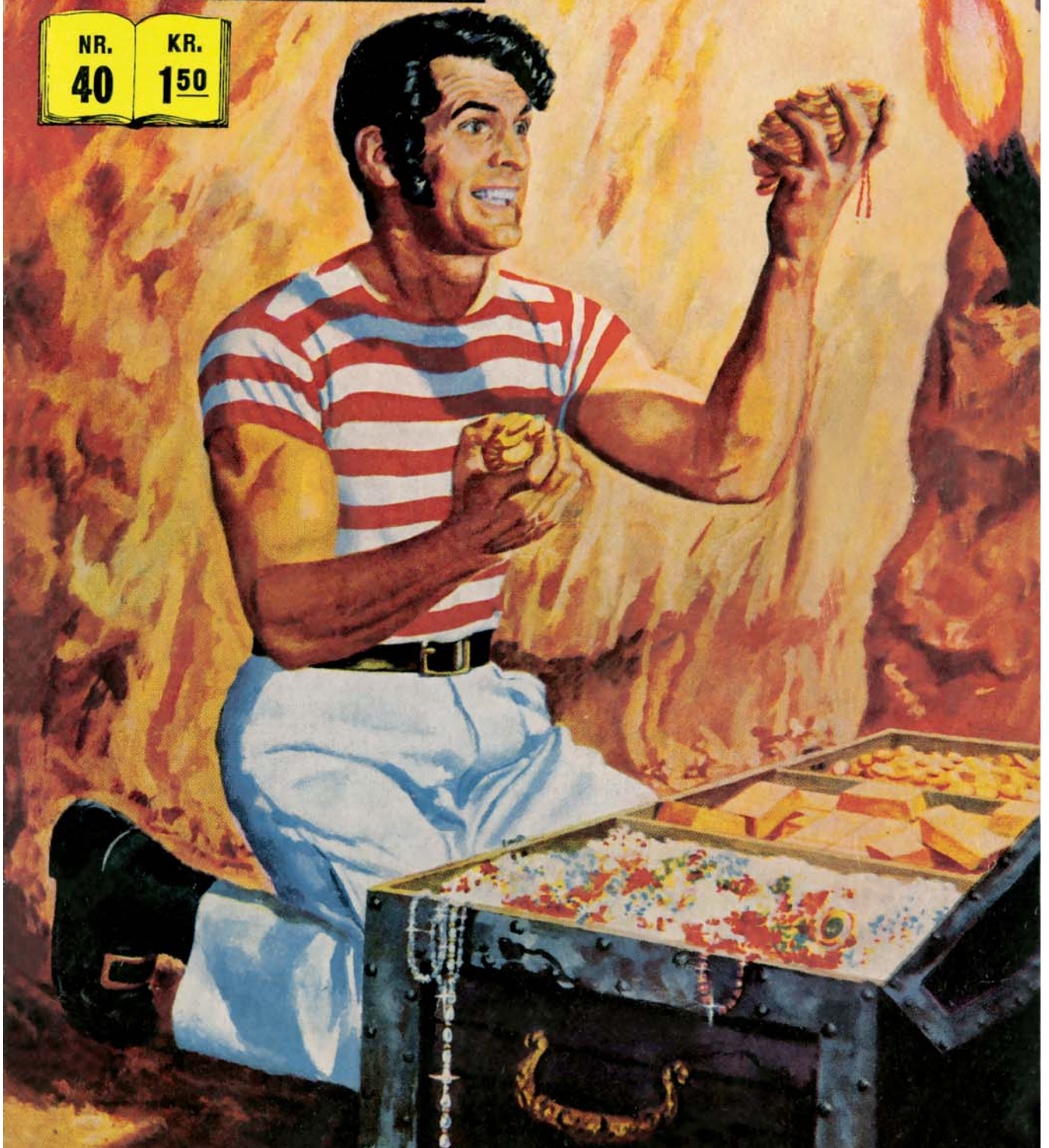
Illustrerede KLASSIKERE

*De bedste fortællinger af
verdens største forfattere*

GREVEN AF MONTE CHRISTO

Alexandre Dumas

NR. 40 KR. 150

Dumas og Dantés

af Nils Nordberg
bearbejdet til dansk af
Anders Hjorth-Jørgensen

Alexandre Dumas

Han var sin tids mest produktive og populære forfatter. En komplet udgave af hans værk findes ikke – det tæller over 260 titler. Han skrev skuespil, romaner, rejsebeskrivelser, dagbøger, biografier og kogebøger. Han var brovtende, stor i slaget, madglad og kvindekær. Ja, han mindede i mange henseender om sin egen litterære skikkelse, den tykke musketer Porthos. Og hans bøger læses stadig over hele verden.

Alexandre Dumas blev først fascineret af teateret. Efter en lang række afslag, fik han et bragende gennembrud med et drama om Henrik 3. og hans hof. Dermed blev han opmærksom på sit talent for det, som skulle blive hans specialitet: blodrig, melodramatisk fremstilling af historisk stof.

I 10 år dominerede han på det nærmeste teaterscenen i Paris og drev en ren fabrik som skuespilforfatter.

Så blev han træt af teateret og sattede i stedet på romaner. Føljetoner var tidens mest populære læsestof, fortsatte historier i aviser og tidsskrifter, trykt på løblande (*feuilletons*), som kunne indbindes til sidst.

Det var den udgivelsesform, Dumas valgte med en succes uden lige.

SKRIVEFABRIK

Han levede et hektisk socialt liv med udstrakt selskabelighed og elskerinder, der kom og gik. Ind imellem kastede han sig ud i vanvittige eventyr, som da han egenhændigt besatte et ammunitionslager under julirevolutionen i 1830.

Med en sådan livsstil kunne han ikke opretholde sin enorme produktion uden hjælp. Han lagde aldrig skjul på, at han plyndrede andre forfatters værker for ideer, men ligesom Shakespeare gjorde han rovet til sit eget.

Det var heller ingen hemmelighed, at han havde et stort antal ”skrivekarle” til at assistere. Det siges, at han engang traf sønnen Alexandre Dumas d.y. (forfatteren til *Kamelidamen*) og spurgte: ”Har du set min sidste bog?”

”Nej, svarede sønnen, har du?”

Medarbejder på de mest berømte romaner var Auguste Maquet. Det lader til, at han og de fleste af medhjælperne var godt tilfredse med ordningen. De var klar over, at Dumas betalte dem meget mere end det, de ville kunne tjene på egen hånd. Og det var redaktørerne og ikke ham selv, der ønskede, at der kun skulle

stå Alexandre Dumas på titelbladet. Hans generøsitet var legendarisk. Da han var på højden af sin karriere, havde han et glas med guldmønter stående i arbejdsværelset. Dem kunne besøgende i pengenød – og dem var der mange af – frit forsyne sig med. ”Du kan betale mig tilbage senere,” plejede han at sige. Men det gjorde de sjældent.

Han fik bygget et vanvittigt dyrt, paladslignende hus, som han kaldte Monte Cristo. Ja, der er meget, som tyder på, at han i de gyldne år rent faktisk indbildte sig, at han var selve greven med en udtømmelig formue i ryggen.

Det kunne selvfølgelig ikke vare ved. De sidste år af hans liv var præget af sygdom og økonomisk kaos. Men han fortsatte med at arbejde, bl.a. på sit sidste storværk, *La Grande dictionnaire de la cuisine*, hvor han samlede alt det, han vidste om mad. Det udkom i 1873, tre år efter Dumas’ død.

Mod slutningen bekymrede det ham, om eftertiden ville huske ville huske ham og hans bøger. Som vi ved, var det en bekymring, han trygt havde kunnet spare sig. Han bliver ikke kun husket mere end 130 år efter sin død. Han bliver læst!

EN SAND HISTORIE

Greven af Monte Cristo (ukorrekt stavet Monte Christo på *Illustrerede Klassikere* nr. 40 og på flere danske bogudgaver) er en af de største eventyrlige romaner nogensinde.

Den fulgte lige i hælene på Dumas’ første bestseller, *De tre musketerer*, og gik som føljeton i *Journal des Débats* fra august 1844 til januar 1846. Siden har den aldrig grebet sig tag i publikum.

Har den behov for en præsentation? Jeg er næppe alene om at have mistet tallet på alle de gange, jeg har læst den i en eller anden form – fra komplette, bindstærke oversættelser med gotisk skrift til illustreret klassiker i tegneserieform.

Men hvor kendt er det, at den byggede på en virkelig historie?

Selve kimen til bogen blev sået, da Dumas i 1841 tog ud på en sørejse sammen med den unge prins Napoleon Bonaparte, nevø til kejser Napoleon I. og søn af Jerome Bonaparte, ekskonge af Westfalen. De sejlede først til Elba. På vej derfra lagde Dumas mærke til en lille, næsten kegleformet klippe ude i havet. Sømændene fortalte ham, at den blev kaldt "Monte Cristo", og han noterede sig stedet i hukommelsen til brug i en senere fortælling.

Senere faldt han over det, der skulle give ham inspiration til selve intrigen. I en samling sande kriminalhistorier af Jacques Peuchet "baseret på Paris-politiets arkiver" fandt han beretningen om Pierre Picaud.

Picaud var en ung skomager, oprindeligt fra Nîmes men bosat i Paris. En søndag i 1807 stak han iført sit fineste tøj hovedet indenfor i en bevertning.

Han var en god bekendt af værten, Mathieu Loupian, og Picaud fortalte ham og tre kammerater, at han var på vej til sin rige forlovede, en smuk, forældreløs pige ved navn Marguerite Vigoroux, for at gifte sig.

Knapt havde han forladt værtshuset, før den skinsyge Loupian svor, at han ville spille den vordende brudgom et puds. Kun en af de tre kammerater, Antoine Allut, protesterede, og da en politibetjent kort efter lagde vejen forbi, fortalte Loupian ham, at Picaud var spion for englænderne.

Politimanden tog værten på ordet, så en chance for forfremmelse og send-

August Maquet (1813-88)

te bud til justitsministeren. Denne lod uden videre undersøgelse Picaud bortføre midt om natten og spærre inde i fængselsborgen Château de Fenestrelle uden domfældelse.

EN FRYGTELIG HÆVN

I fængslet blev Picaud ven med en politisk fange, en italiensk prælat, som på sit dødsleje fortalte ham om en formue, han havde narret fra Haller, skattemester i Bonapartes italienske hær, og gravet ned i nærheden af Milano. Da Picaud i 1814 efter Napoleons fald blev sluppet ud af fængslet – ældet af sine lidelser og næsten ikke til at kende igen – opsporede han skatten og vendte tilbage til Paris under navnet Joseph Lucher.

Her fik han at vide, at Marguerite efter at have sørget i to år, havde giftet sig med Loupian. Forklædt som italiensk præst opsøgte han Allut, som i bytte for en kostbar diamant gav ham navnene på de andre spøgefugle.

Picaud tog en frygtelig hævn. Under navnet Prosper blev han ansat som tjener hos Loupian. I løbet af ti år dræbte han efter tur den ene kammerat med en kniv og den anden med gift, sørgede for, at Loupians smukke datter blev forført af en svindler, der var eftersøgt for mord,

og hans karaktersvage søn havnede blandt banditter og blev idømt tyve års fængsel.

Først da Loupian havde tabt alt, penge, renommé og status, afslørede Prosper sig som Picaud.

Knapt for Loupian segnet om, dræbt af Picaud, før hævneren selv blev grebet, bundet og bortført til en kælder. Her blev han konfronteret med en mand, han ikke genkendte:

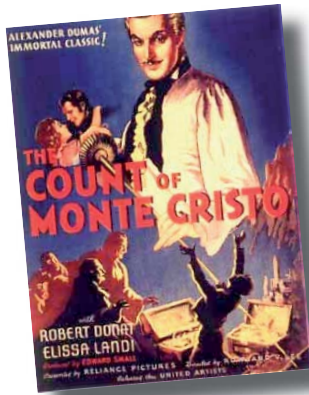
"Du har begået en serie grusomme forbrydelser, og jeg har været din medskyldige, siden jeg solgte dig hemmeligheden om din tragedie ... Jeg er Antoine Allut!" Hvorpå Allut dræbte Picaud og flygtede til England. På sit dødsleje i 1828 sendte han bud efter en præst, skriftede om alle disse frygtelige begivenheder og bad om, at hele historien måtte blive afsløret for de franske myndigheder efter hans død. Dokumenterne vedrørende sagen blev placeret i politarkivet, hvor Peuchet fandt dem.

850 SIDERS NERVE-PIRRENDE SPÆNDING

Dette er en historie så spækket med melodramatiske ingredienser, at man kan spekulere over, hvor ægte den er. Men den store fortæller Dumas så straks potentialen og skrev et udkast, som han sendte til August Maquet.

Hvor meget af det endelige resultat, der var Dumas' værk, og hvor meget, Maquet kan tage æren for, ved vi ikke. Dumas skrev i sine memoarer: "Maquet mente, han ikke havde gjort andet end give mig venlige råd. Men jeg insisterede på, at han skulle spille rollen som medforfatter."

Sammen videreudviklede de historien. De var enige om, at helten ikke kunne være en grusom hævner som Picaud. I stedet skabte de Edmond Dantés, som får snarere end han tager hævn, og som også kan være generøs mod slagne fjender.

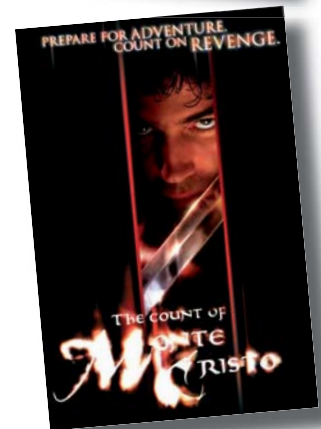
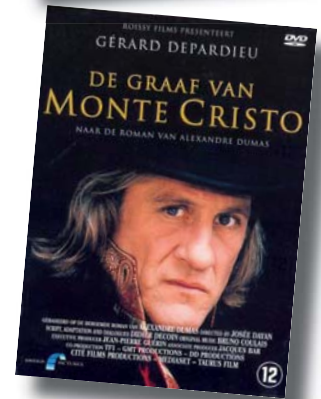

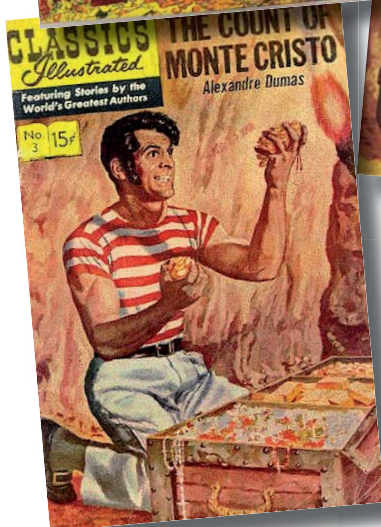
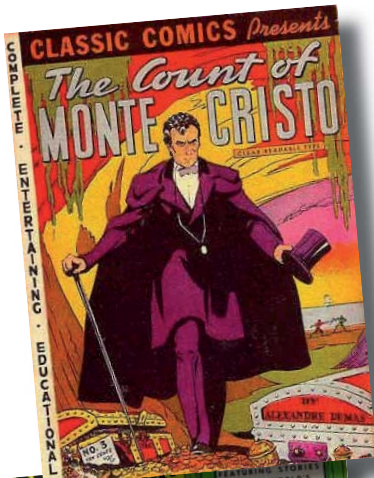
Marguerite blev Mercedes, Loupian blev bogens Fernand og Danglars, og sagfører Villefort blev baseret på politimanden. Og det hele blev til 850 siders nervepirrende intriger. *Greven af Monte Cristo* har alt det, man kan forlange af en spændende fortælling – kærlighed og had, hævn og forsoning, voldsom død og mirakuløs redning, et stort, farverigt persongalleri og miljøer, som spænder fra de højeste til de laveste kredse i datidens Frankrig og til italienske banditter og orientalsk pragt og mystik. Det er ikke underligt, at den er dramatiseret i et utal versioner til teater og radio og mindst en snes

gange til film og tv siden 1911. Skuespilleren James O'Neill – far til dramatikeren Eugene – gjorde rollen som Dantés til sit livsværk og spillede den 4000 gange. På film og tv er den blevet tolket af skuespillere som Robert Donat (1934), Pierre Richard-Willm (1943), Louis Jourdan (1961), Richard Chamberlain (1975), far og søn Gerard og Guillaume Depardieu (1998) og senest af James Cavaziel (2002). Selv husker jeg bedst en tre timer lang biografversion fra 1955 med den heroisk smukke Jean Marais i hovedrollen.

Der er næppe den historie om en helt, som gør op med gammel uret, der ikke har sin oprindelse i fortællingen om *Greven af Monte Cristo*; *Ben-Hur* og *V for Vendetta* er bare to eksempler. Men på trods af efterligninger og dramatiseringer, så er det fortsat romanen, som hæver sig over mængden, lige så frisk og medrivende, som da den var ny. En sand, u dødelig klassiker.

Nils Nordberg
- se biografi side 14

Udgivet første gang i USA som *Classic Comics* #3 i marts 1942. Udgivet på dansk som *Illustrerede Klassikere* nr. 40 i to oplag - det første i 1957. Desuden udgivet som *Stjerneklassiker* nr. 23. Genudgivet i USA af Acclaim Books i januar 1998 som undervisningsudgave med ny forside af Alexander Maleev.

Manus:
Ukendt
Tegninger:
Lou Cameron

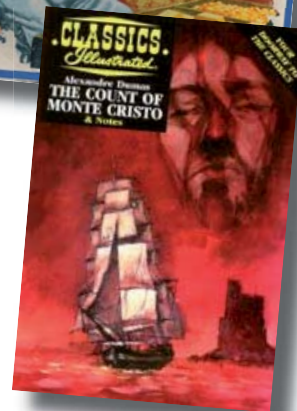

Kolonnen til venstre viser de tre forskellige amerikanske forsider. Herover ses den tyske og til højre den danske Stjerneklassiker nr. 23 samt Acclaim-udgaven fra 1998.

I USA blev *The Count of Monte Cristo* udgivet i ialt 23 oplag. Førsteudgaven i 1942 havde farvelagt stregtegning af Ray Ramsey¹, som også havde tegnet historien - sammen med Allen Simon og Vivian Lipman. Manuskriptet var muligvis skrevet af Albert Kanter². Førsteudgaven udkom i 7 oplag som *Classic Comics* og i 6 oplag som *Classics Illustrated*. I 1956 udkom en ny udgave med malet forside af anonym kunstner. Serien var nytegnet af Lou Cameron til manuskript af anonym forfatter. Den udgave, som dannede grundlag for den danske udgave udkom i 10 oplag.

Lou Cameron
- se biografi bog 2 side 67.

¹ Se side 176   ² Se bog 1 side 6

Den franske originaltekst til *Le Comte de Monte-Cristo* kan downloades her:
Bind 1: <http://www.gutenberg.org/etext/17989>
Bind 2: <http://www.gutenberg.org/etext/17990>
Bind 3: <http://www.gutenberg.org/etext/17991>
Bind 4: <http://www.gutenberg.org/etext/17992>

Ray Ramseys greve

Af Anders Hjorth-Jørgensen

Da Albert Kanter i 1941 iværksatte *Classic Comics*-projektet, henvendte han sig til Jacquet Shop for kunstnerisk assistance¹. Ansvar for de første 4 numre blev lagt i hænderne på studioets Art Director, Malcolm Kildale. Han tegnede #1, *The Three Musketeers* og forsiden til #2, *Ivanhoe*, men ellers blev tegnearbejdet placeret på andre tegnere².

Blandt disse var Harry (Ray) Ramsey, som arbejdede for Jacquet 1939-42. Senere arbejdede han freelance for en række amerikanske hæfteforlag, hvor specialt westerngenren blev hans speciale. Således arbejdede han 1949-53 for forlaget Western på hæftet *Roy Rogers* og serien *Zane Grey's Wildfire*.

Ud over en lille "gæsteoptræden" hos Gilberton i 1959 med episoden *Manhunt* i *Royal Mounted Canadian*

Police (Classics Illustrated Special Issues), findes hans streg kun i tre *Classic Comics*.

Han assisterede Edd Ashe på #2, *Ivanhoe*³, tegnede forsiden og en del af tegneserien til #3, *The Count of Monte Cristo*, og stod alene for forsiden og indhold til #4, *The Last of the Mohicans*.

Intet af dette materiale blev udgivet i Danmark. Her dannede de nytegnede udgaver heldigvis grundlag for hæfterne. Blandt førsteudgaverne er det nemlig kun #4, der aftvinger en respekt, for her afslører Ramsey sig nemlig som en habil tegneseriehånd-

værker med sans for dynamiske og engagerende forløb.

Det mærker man ikke meget til i førsteudgaven af *The Count of Monte Cristo*, hvor han assisteret af Allen Simon og Vivian Lipman fik et udtryksløst og ferskt resultat ud af en både gribende, grupovækkende, dramatisk og desillusioneret historie om kærlighed og hævn. Forsiden - baseret på et maleri af Mead Schaeffer til en romanudgivelse i 1929 - er uden sammenligning det bedste ved den udgivelse⁴.

Da *Classic Comics #4* var sendt i distribution, opsagde Albert Kanter forståeligt nok samarbejdet med Jacquet Shop⁵.

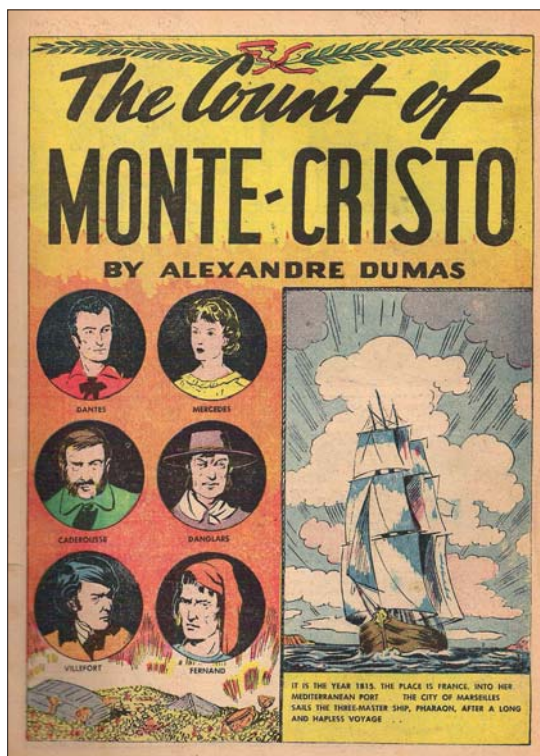
¹ Se bog 4 side 6

² Se side 69

³ Se side 70

⁴ Se side 170

⁵ Se bog 4 side 6

Ramseys splash-side giver større løfter end hans, Simons og Lipmans tegneserie kan indfri!